Ч. 186 (11.439). Львів, вівторок 21. серпня 1928. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік XLIV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Реалізація жнив у СРСР.

Львів, 19. серпня 1928.

Цілий СРСР переживав останніми місяцями важку т. зв. хлібну крізу. Тільки великими зусиллями та примусовими засобами вдалося владі добути зі села потрібну скількість збіжа, але таку, що ледви вистарчила на прокормлення міських і промислових осередків до нового хліба. Нових жнив, нових земних плодів вичікували у СРСР всі з великою нетерпеливістю.

Саме тепер у всьому СРСР кінчається реалізація цьогорічних жнив. Вони випали не добре. Збір менший від середнього. Московський кореспондент „Прагер Прессе" І. Шром твердить у свому дописі про жнива в СРСР, що збір озимини взагалі розчарував усіх, а зокрема зазначує, що Україна і краї на північ від Кавказу взагалі не будуть мати потрібних і сподіваних запасів зерна.

Та для більшовиків тепер уже не важна така чи інша реалізація жнив, бо їх селянин зреалізує і без опіки влади, для них найважнішою і найактуальнішою проблемою тепер є реалізація т. зв. хлібозаготовки, тобто зібрання потрібної та передбаченої пляном скількости нового хліба. Ця скількість має бути така, щоби покрила внутрішнє запотребування та дала потрібну (пляном усталену!) надвишку на вивіз за кордон. Одначе справа з розвязкою тією проблеми стоїть дуже зле. З радянської преси про те нічого ще не довідуємося. Про те в ній покищо мовчать. Але довго спиняється над тим у свому дописі Шром.

Ті трудноші радвлади при здійснюванні плянів хлібозаготовки, які він наводить, варті того, щоби з ними познайомитися. Плян хлібозаготовки передбачує на кожний місяць закуп відповідної скількости збіжа. Тимчасом практика закупна виявляє, що наприклад, у липні та серпні вспіли радянські органи закупити заледви третину того, що повинні були закупити. Шром твердить, що селянство цілком не спішиться зі своїм збіжем на ринок з таких причин: 1) воно взагалі за мало зібрало з поля і ще непевне, чи взагалі буде мати якунебудь надвишку збіжа по виділенні з нього потрібної скількости на прокормлення і на засів; 2) селянство взагалі не радо продає збіже кооперації та радянським органам тому, що за виручені гроші не може набути майже ніяких необхідних йому фабричних продуктів, потрібних для господарювання і для життя; 3) воно обурене та ворожо настроєне до урядових чинників тому, що весняна хлібозаготовча кампанія цього року мала всі признаки примусу і насильства.

Правда, появився останніми днями урядовий розпорядок, який виключає користування примусом або насильством при хлібозаготовці, але про нього селяни ще мало де знають. Цей розпорядок у численних околицях і цілих краях ще не опублікований. Хлібозаготовчі органи подекуди не публікують його свідомо, бо не вірять, щоби селянин продав хліб добровільно, очевидно за урядово встановлену ціну. Щоби прискорити реалізацію пляну хлібозаготовки піднесено вже й урядові ціни на хліб. Але й це нічого не помагає. Попри те деякі органи, хоч і мають інструкцію на підвишку цін, то їх не підносять, бо не знають, до якої висоти ціни взагалі можна піднести. Інші знов взагалі не хочуть оголошувати ніякої підвишки рахуючи на те, що намічена надвишка у ціні зможе попасти в їхню кишеню, якщо закуплять хліб по старим цінам.

Всі ті трудноші — каже Шром — заставили вже радянських економістів ударити в деяких економічних органах на трівогу. В останній хвилі висунено плян влаштування великої хлібозаготовчої кампанії. Вона полягатиме в тому, що всі, навіть адміністративні чинники влади (виконкоми), будуть змобілізовані для переводження хлібозаготовки. Їх завданням буде агітація за добровільною продажею хліба для хлібозатовчих органів. Іншими словами: весь радянський і партійний апарат вирушить на село і на мітінгах буде переконувати селянина, щоби він породавав збіже урядови. Все те буде робитися тому, щоби не допустити до репресивних засобів хлібозаготовки, які поглибилиб пропасть між селянством і владою. Очевидно, що такий плян хлібозаготовки є щонайменше дуже оригінальний. Дійшло до того, що більшовики мусять аж намовляти і переконувати селянина до продажі його ж хлібної надвишки. Одначе Шром не вірить у те, щоби більшовикам удалося перевести весь плян хлібозаговки без примусових і репресивних засобів. Він поділяє в тім напрямі становище комуністичних скептиків.

Витворилася там тепер дивоглядна ситуація. У найгорячіший час хлібозаготовки хліб до складів не напливає, а всі хлібозаготовчі органи сидять зі заложеними руками та ждуть на наслідки агітаційної кампанії за продажею хліба. Положення, як бачимо, незавидне. І якщо все те скоро і радикально не зміниться, то більшовики мусітимуть зрезиґнувати перш за все з експорту хліба за кордон, а далі обмежити дуже взагалі всі свої господарські пляни, будовані на цьогорічній хлібозаготовці. Їх зможуть вони, на думку Шрома, зреалізувати аж тоді як зєднають якимись засобами довіря селянства. Якщо цього їм осягнути не вдасться, то остануть лише примусові засоби. А це останнє, очевидно, до добра не доведе, бо посіє та закріпить невдоволення в селі. Словом незавидні та невеселі перспективи.

Політична діяльність Ст. Радіча.

(Допис з Югославії.)

Ст. Радіч помер, як відомо 8. серпня. Посередньою причиною смерти була цукрова недуга і недуга серця, а безпосередньою рана, котру дістав наслідком відомих стрілів у парляменті в Білгороді 20. червня.

Про Радіча писав я вже у різних українських часописах і тепер не думаю ще давати своєї характеристики його і так відомого селянського хорватського трибуна, лише наведу кілька уривків зі статті відомого хорватського журналіста д-ра Матулича, яку він написав у загребськім органі „Народна Політика" з 12. серпня, як некрольоґ померщому політикови. Стаття спокійна і подає обєктивну характеристику цього загадочного і небуденного діяча.

„У своїй автобіографії — читаємо там — приписує сам Радіч деякі риси своєї вдачі своїй матері. Була це — каже він — дуже талановита і дуже відважна жінка, котра нікого не боялася. Ст. Радіч був вже змалку бунтівничого темпераменту, був борцем за „права". В гімназії своїм небуденним темпераментом дошкулював професорам, бо для нього не істнувала ані дисципліна, ані порядок науки. Він все хотів перевернути. В собі відчував він щось просто номадське: як студент вищих клас подорожує по Хорватії і по югославянських краях та сягає потім своїми подорожами аж до Москви. Це неспокійний і нетерпеливий дух, що як Агасвер не може успокоїтися. Вічна активність, сильна вразливість, надто велика афектовність і за скора реакція. Жадний знання, а до того має феноменальну память: що раз прочитає, тримає довго в памяти і надто скоро апперцепує. Зі всіх сторін збирає знання і вражіння, та всього набутого не має коли упорядкувати, поглибити і уложити в одну систему. Тому все його величанське знання передає перемішане в живе слово. [illegible] не виділила його добрим зором — [illegible] за те наділила його незвичайно [illegible] іншими талантами духа, головно [illegible] словом. Тому то й можна у нього завважати недостачу „перспективи не тільки у фізичному світлі".

„Відношення до селянства — це Архимедова точка праці, думання й успіху Ст. Радіча. Селянство це підойма, якою Радіч змінив все напрямне життя Хорватії у двацятім віці, а в Югославії став некоронованим королем Хорватії. Мав він прикмети, які дали йому змогу зєднати собі селянина. С. Радіч знав селянську душу, годив селянству своєю гуманною, пацифістичною, толстоїською наукою, **робив його верховною мірою всіх вартостей і інтересів,** голосив недовіря до інших клас, говорив у образах, висловлювався по народньому, викладав у великих, широких але прозорих лініях, які народ опанував і розумів. Зі своєї науки зробив релігію, головною догмою якої було: **селянство це Бог, а Радіч його пророк".**

„Зі свойого становища дивився і на інтелігенцію і на всі інші класи. Всі вони — на його думку — стільки вартують, скільки приносять користи селянству бо селянство це джерело знання і власти, а інтелігент є лише категорією його єдиниці. У Радіча селянство сходилося цілком з поняттям народу на обсягом так і змістом. Радичів рух не є хліборобським кляссовим рухом, бо Радіч не розуміє селянства, як клясу, але більше як нарід, якому має служити і держава і інтелігенція. **Тому то він і не організував селянства як кляси,** не творив соціяльно-економічної організації селянства (напр. кооперативної), котра є основою подібних селянських рухів (в Болгарії, Чехословаччині та ін.). Всі найважніші реформи в аграрній ділянці відбувалися без нього, а часто і проти нього. В новій державі Югославії переведено аграрну реформу, але Радіч не звертав на неї належної уваги. Кооперативний рух починався і розвивався без Радіча (його кооперації [illegible]). Ту залишили теж [illegible] сильна Радичева [illegible], що не держала при собі сильнішої людини. **Селянський рух Ст. Радіча був більше політично-культурним ніж економічним.**

Радіч ввів селянство на політичну арену, зробив з нього велику політичну партію, яка витиснула з хорватського публичного життя всі давніші політичні формації і всі публичні вартости. В поодиноких моментах умів він зєднати собі й інші елементи, кляси та партії".

„Та — Радіч не вмів **використати** тої великої енергії, котрою розпоряджав. **В політиці не здобув ані одного більшого успіху,** а навпаки часто у своїй політичній боротьбі мусів капітулювати (наприклад зі своєю дивоглядною „републикою", якою фасцинував маси до 1925 р., а того року відрікся її та тихцем принняв сербський гегемоністичний централізм — М.). Не мав він тої методичної, терпеливої вдачі, котра етапами йде до конкретних і здійснимих цілей. Він був агітатором, апостолом, трибуном, котрий поривав, здобував, але систематично не будує, не творить. Надто все генералізував, а був замало конкретний, забагато памятав, за нагло робив висновки, занаглий був в акції і зі в тім не був фаховцем. В тім лежить причина, що народні маси, котрі поволи думають і розуміють лише рівні і ясні лінії, не могли в його наглих скоках орієнтуватися і (у своїм безмежнім, незрозумілім довірю до нього) не могли собі того інакше пояснити, як примітивними словами: „Стефан Радіч знає, що робить".

„Радіч був мабуть — мимо своїх талантів і здібностей більше негативним, ніж позитивним. Полишив велику партію, але без проводу і без сильної організації. (Ціла партія трималася лише сліпим довірям селянства до особи Радіча. — М.). Полишив політичний рух, та без ясної і виробленої ідеольоґії".

„Цей рух був спрямований більше на неґацію істнуючого — ніж на позитивну будову нового. Радічівщина зробила з народньої душі **„tabula rasa"** віднявши від неї численні старі цінности".

Нових цінностей не полишила майже ніяких! — додам и до цих слів поважного хорв. журналіста. Остало по нім лише розрухане селянство, що **зарозуміло переціняє свої сили, дише ненавистю до інших верств народу, зокрема до інтеліґенції,** а само непросвічене, політично невироблене, а **з великим апетитом до влади і панування.**

Додати ще треба, що Радіч був завзятим ворогом церкви і духовенства і в тім дусі впливав на селянство. Дальша доля хорв. народу в Югославії залежна в першій мірі від послів Радічевої партії, від їх політичного такту. Залежить від того, чи вони далі вестимуть політику бойкоту і непримиримої ворожнечі до теперішнього уряду д-ра Корошеца, котрий робить всі зусилля, щоби хорватів дали не виганяти і загладити дотеперішні розходження. Розумною тактикою, злучені з Корошецем, представником словенців і з мусульманами з Боснії моглиби хорвати зрівноважити вплив сербів в державі, а з часом заборотити собі потрібну і необхідну автономію, котру так [illegible] занархували 1918 р.

Надалі доля хорватів залежатиме від того, оскільки зростуть у них сили [illegible], солідніших від радичівщини політичних груп, а в першій мірі від політичного впливу хорв. Народньої Партії, котрої голова Ст. Барич відважився в [illegible] [illegible] хвилях, коли [illegible] хорватів „лицем [illegible]" на Білгород, вступити до влади д-ра Корошеца [illegible] хорватів.

Н. Михайлишин.

ЗАМІТКИ і ВІДГУКИ.

Ю. Горовенко в ролі Клима Обука або як американська „Свобода" інформує своїх читачів про старокраєві справи.

Єдиним добре ситуованим, але можливо погано поставленим щоденником (поза Радянською Україною) є американська „Свобода". Будучи органом „Українського Народнього Союзу" у Зєдинених Державах, може цей щоденник бути зразком добре поставленого органу. На жаль, чи то через шкурницько-загумінкове відношення до цеї преважної пресової трибуни управи Союзу, чи через байдужність редакції, яка працює здебільшого ножицями, себто займається „кравецтвом", а не публіцистичною працею, „Свобода" є збіркою недоладно вирізаних передруків і „скарбницею" графоманської балаканини. Навіть у фейлєтонах, за винятком цінної мемуаристики, годується вона неперебірчивими відпадками з убогого старо-краєвого стола. Під цим оглядом наш американський щоденник у високій мірі некорисно відбиває навіть від багатьох американсько-українських тижневиків, які розпоряджають свіжішим і ціннішим публіцистичним і літературним матеріялом, як щоденник „Свобода".

Осередком зацікавлення українських читачів в Америці є старокраєві справи. І зовсім природно! Бо як довго американський українець цікавиться своєю першою батьківщиною, як довго він болів її болями й радів її радощами, так довго є він ще як не активним, то щонайменше пасивним членом великої української сімї. В умовинах американського життя, головно в Зєдинених Державах, більшість української еміґрації, а головно більшість американських уроженців українського походження, находиться на похилій площині денаціоналізації. Тому в реферуванні, а тимбільше в засовуванні старокраєвих справ треба бути дуже обережним, а щонайменше правдомовним. Тимчасом на сторінках українсько-американської преси зустрічаємо правдиві перегони сплетництва, брехні й особистих порахунків не говорячи вже про вивищування до неба о німоту тенденційности. Подекуди зустрічаємо й дешевеньку поверховну „критику" старокраєвих відносин. Це вже — можна сказати — ліпший сорт тенденційности. Але кому потрібна та „критика" й які її можуть бути наслідки?

Для старого краю навіть справжня, глибока критика має слабе значіння, бо поза кількома журналістами ніхто українсько-американської преси не має спромоги не то читати, але й переглядати. Зновуж серед американських читачів та „критика", особисті порахунки, сплетничання, наклепи й брехни вводить тільки замішання і мусить викликувати враження, що старокраєве громадянство це збиранина угодовців, запроданців і всяких шкідників.

Особливо Українське Нац.-Демокр. Обєднання є в Америці „в моді". Що йому приписують всі сім головних гріхів комуністи, сельроби, радикали й клерикали — це ще в повоєнній добі „переоцінки всіх вартостей" може бути в порядку річей. Але що й українсько-американська націоналістична преса, а особливо „Свобода", стоїть під непереможним впливом ворожо-партійної до УНДО преси, це вже специяльність тільки нашого життя і тієї трусливости та безобличности, яка є прикметна сучасному періодові нашого життя.

Щож торкається американської „Свободи", то ще одно вдаряє в очі: В повоєнному періоді вона користувалася майже виключно еміґраційними кореспонденціями про життя-буття краю. Зовсім природно, що ті кореспонденції, подавані на основі краєвої преси (звичайно конфіскованої) у відповідному сосі, часто далеко відбігали від дійсности й подавали її в кривому зеркалі. Та як довго кореспондентами „Свободи" були д-р М. Лозинський і проф. Б. Лепкий, люди високої культури й великої письменницької ерудиції, так довго ті кореспонденції й статті стояли на відповідному рівені, так довго вони могли приносити користь читачам і справі, що під той час була на порядку дня. В останньому часі „Свобода" обмежилася тільки до одного кореспондента, який на її сторінках виступає під найрізнороднішими псевдонімами і криптонімами. Є це старий нігіліст і наплювіст, який від десяток літ дивився на всі наші життєві манифестації поверховно, по дилєтантськи, крізь призму автореклями, еґотизму і своєрідного еґоїзму. Пробувши десять літ за кордоном і відставши від краю, нездатний орієнтуватися в змінених умовинах, він, старий антаґоніст передвоєнної національ-демократії (яку він називав „нацаль-демократією!), а тепер Обєднання, прибитий і зневірений, висортований з життям з його всестороннього ходу, — зводить тепер на сторінках „Свободи" порахунки зі своїми уявними противниками і в графоманській балаканині „навчає" наших американських земляків про те, як „у світі жити".

В липневих числах „Свободи" зустрічаємо довжезні кореспонденції п. Ю. Горовенка (такий тепер його псевдонім!) з дописком: „Оригінальна допись зі Львова". Очевидно, вже на основі схоплювання подій і справ видно, що той допис є не зі Львова, тільки з Гвіздця, Заболотова чи Обертина. Зайвим було би передавати хід і зміст цих безсистемних балачок „на віват". Вистане згадати, що по лінії відомої анекдоти про слона („слонь і справа польська"), він серед всякої саламахи вставляє таке твердження:

„Тільки й всього, що то, що ще позістало з нашої державности. Президент Петрушевич зі своїм „центром" не зложив зброї, але далі стоїть на стороні прав українського народу у Західній Україні з Буковиною та Закарпаттям включно".

Говорячи про потреби пропаганди за кордоном, знову виринає та сама історія:

„Річ очевидно, що тут треба би скористати також вже є готової заграничної організації президента Петрушевича — та щож! — коли глупі партійні (?!) упередження наших галицьких політиків стоять цему на перешкоді!"

Це є „те, що найважніше" в „оригінальних дописах зі Львова". А що вони є „оригінальні", то нігде правди діти, бо справу життя, розвитку і змагань народу звязують з одною особою, над якою історія перейшла вже до денного порядку. Але щож порадити на „пісарський спосіб думання"?

Емеритований посол широко займається теперішними нашими послами, вільними білетами їзди залізницею (видно, що недостача такого білету йому гостро дошкулює!), їх політикою і т. і. Про відому промову голови Українського Клюбу д-ра Дмитра Левицького, він пише:

„Та промова голови УНДО є перенята високо-політичним державним змислом і свідчить про неабиякий політичний хист д-ра Дмитра Левицького. Зробила вона цілому краєви велику і милу несподіванку і дала доказ, що **бодай голова того Українського Клюбу до угодовців не належить**".

А в другому місці читаємо таке:

„Впрочім і між Ундистами є дві течії: одна більше угодова (О. Луцький, Загайкевич, Куницький і др.), а друга більше опозиційна, котру представляє **головно** посол Паліїв. Угодовців є більше — хоч сам голова ундівського клюбу д-р Дмитро Левицький є досить опозиційно настроєний".

Отже якже воно так, що раз бодай д-р Дм. Левицький „не належить до угодовців", а другий раз він є вже лише „досить опозиційно настроєний", а на чолі „більше опозиційної течії стоїть вже пос. Паліїв, а не єдиний не-угодовець д-р Дм. Левицький? Як-же воно так, що на чолі „угодового" клюбу, зложеного зі самих „угодовців", хоч деякі з його членів є більше або менше опозиційно настроєні стоїть той, що „до угодовців не належить"? Таж у всьому мусить бути якась льоґіка!

Очевидно на ці льоґічні манівці не находимо відповіди в „оригінальних дописах зі Львова".

Але вже вершком „оригінальности" п. Горовенка є його напад на упепівські органи „Раду" і „Працю", що вони бойкотують свого шефа, мовчанкою поминають „його працю для західно-українських земель". Правда, раз ті органи заговорили про свого шефа, але аж примушені до того — о, боги! — „Ділом" з приводу Закарпатської України". Кепсько діється і данській державі" через цю мовчанку у пепівських органів

„А коли би так — каже п. Горовенко — „Рада" і „Праця" і на далі бойкотували свого шефа як доси — то звідкиж може та (себто галицька) інтелігенція знати, що властиво пан Президент робить"...

От такої заспівав п. Горовенко. Але цей опів є розпеченим залізом, яким він береться татуювати упепівську братію, сповіщаючи американських земляків і п. президента, що його органи не виконують реклямових обовязків. А звідсіль вже лише один крок до того, щоби домагатися передачі тих обовязків у руки п. Горовенка.

Ну, та це вже справа між п. президентом, його підчиненими, п. Горовенком й американською „Свободою". Нам до цього ніякого діла немає.

Ось так найбільший український національний орган в Америці інформує американських земляків про старокраєві справи й розвязує важливі питання політичного життя. Що всякі нісенітниці й видумки та „пророцтва" виписує п. Горовенко, це зрозуміле, бо він ніколи не мав глибшого розуміння суспільно-політичних явищ поза своєю особою, а врештою — найбільшим ворогом старшої людини є вапно, але незрозуміле для нас, як такі мудрощі може містити українсько-американський щоденник. А може Америка наскрізь пероджує людей і уподібнює їх до Горовенків?!

О. Д-Р ЙОСИФ ЗАСТИРЕЦЬ.

Як обновити митрополичу катедральну церкву св. Юра у Львові.

I.

Історія церкви св. Юра у Львові дуже давна. Повстала вона в часі, коли появляються тут перші християни-українці. Серед букового, густого ліса, який тягнувся до Зубра (там полювали наші князі на „жубрів"-турів), поставив основник Львова наш король Данило на нинішній святоюрській горі, де є катедра митрополитів, церковцю для свойого брата, князя Василька. Василько проживав тут у підземній печері на старші свої літа „в уединенню і посвяті для Бога". Мабуть тут і похований. За кн. Льва осіли тут черці. Ту церковцю св. Юра і монастир знищив польський король Казимир Вел. в часі свойого першого, невдалого походу на Львів у 1340 р.

Енергійний ігумен Евтимій почав уже в найближчім, 1341 р. відбудовувати нову церкву св. Юра (останні галицькі князі звалися Юрами) і велів виляти дзвін в честь литовсько-українського князя Любарта Дмитра, який запанував тоді у нас (а не Казимир, котрий заняв наше князівство і Львів аж в 1349 р.) Дзвін той висить у вежі при церкві й до нині. Ту муровану церкву ставив будівничий Доре, той самий, що будував і вірменську церкву у Львові. Наша церква, викінчена 1347 р., стояла до 1744 р., коли то митрополит Танас Шептицький велів її збурити, щоб виставити нову, нинішню величаву катедру.

Зазначую, що по упадку Галича за Ягайлонів, відколи (1539 р.) основано у Львові друге наше епископство, саме церква св. Юра була й катедральною. Обслугували її світські священики. Тільки епископ Йосиф Шумлянський, який приняв унію, впровадив до тої катедри оо. Василіян, котрих на домагання епископа Білянського (1779—1798) усунула Марія Тереса, згл. Йосиф II.; але наслідком рекурсів та Наполеонських воєн покинули вони св. Юр аж 1817 р. і перенеслися до церкви св. Онуфрія на Жовківське передмістя.

Першого вересня 1744 р. положено угольний камінь під нинішню нашу катедру. Митрополит Танас оставив, умираючи, свойого і зібраного від духовенства на будову тої церкви гроша в сумі 116.820 польських золотих, а за його наслідника, епископа Льва Шептицького, який ужив тих грошей і на оснування діецезального семинаря, зібрало духовенство від себе дальших 147.383 зол. За ті гроші збудовано цю катедру.

Церква св. Юра є найкращою чи не на цілу середню Европу будівлею стилю барокового, що переходить у рококо. Будівничий чудово згармонізував її з тереном і прегарно розмістив інші святоюрські будівлі, капітулу і митрополичу палату. Збудував також незвичайно гарні ворота, які розміщують прекрасно подвіря і площу перед церквою й палатою митрополитів.

Як церква, так і всі її акцесорії тепер сильно підупали і потребують обнови, бо час і атмосферичні впливи зробили за близько два століття своє. Чудову ту святиню треба вміло відновити. Думаю, що й мій перший голос в тій справі не буде зайвим.

Перед першою великою брамою мурами, що відділюють святоюрські забудування від вел. площі св. Юра, є округле, залізними штахетами обведене місце під цвітник. Уважаю те місце при вїзді до св. Юра за найвідповідніше під памятник для найкращого нашого проповідника слова Божого в народній мові і національного поета Маркіяна Шашкевича. — Згадані перші ворота мають на краях високого мало замітного, інтересного для архітектоніки муру дві прегарно зроблені статуї святих нашої церкви, яких погрудя-торзо переходить згл. гармонізує дуже щасливо з так званими камінними ліхтарнями, порозміщуваними на церкві св. Юра й інших мурах. З огляду на те, що ті камінні статуї сильно ушкоджуються, радив би я їх відляти в олові, дешевім, але дуже добрім матеріялі на атмосферичні зміни та вельми тревалім. Колиб кого ця гадка дувувала, тому вкажу на оловяну чудову студню роботи Рафаеля Доннера у Відні. Всі камінні ліхтарні радив би я також відлити як не в бронзі, то в олові. Ліхтарні, зрештою негарні, у львівській польській катедрі пероблено кілька літ тому в ненайліпші бляшані. Таксамо належало би зробити при інших дуже артистично і гарно зроблених жіночими персонажами й мітрою над другими воротами, котрі впроваджують нас на подвіря перед церквою і митрополичою палатою.

Дуже гарні двобічні сходи з камінною балюстрадою, украшені ангеликами, ведуть нас під двері церкви, а в їх будівлі проти дверей митрополичої палати є печера зі статуєю пустиножителя св. Онуфрія, яка менше підпадає впливам дощу, бо є ліпше хоронена і звернена до сходу; через те висихає все камінь та не росте на ній мох. На самій середині віддалення від св. Онуфрія і митрополичих дверей палати є еліпсовате, загороджене місце. От там би поставити памятник князя Василька, що чи не перший замешкував печері Святоюра. Звернений лицем до печері був би символічним звеном до послідування святця Онуфрія.

(Докінчення буде.)

З Українського Клюбу.

В справі учителів-українців на північно-західних українських землях.

Загально відомо, що шкільна влада позвільнювала на північно-західних українських землях учителів-українців і заступила їх учителями польської народности. Деяких учителів з тих земель надано посади в корінній Польщі. В школах на Волині, Поліссю, Холмщині і Підляшу вчать майже виключно учителі — поляки і москалі. Українській Парляментарній Репрезентації потрібні точні статистичні дані в цій справі, а саме:

1) імена і прізвища, точна адреса, студії, польські курси і т. п., час і причини звільнення зі служби учителів-українців і чи мають яке заосмотрення;

2) імена і прізвища, точні адреси учителів-українців з північно-західних земель, перенесених у корінну Польщу.

3) імена, прізвища і кваліфікації учителів-поляків і москалів, які вчителюють в українських громадах, зокрема чи вони володіють українською мовою в слові і письмі і як вони відносяться до українського населення.

Ті матеріяли нам конечно потрібні в боротьбі за українську школу і за українського учителя в ній. Тому просимо українців-учителів, членів громадських рад, українських громадянських робітників і всіх людей доброї волі надсилати негайно потрібні матеріяли на адресу: Український Соймовий Клюб, Варшава, Сойм.

За Українську Парляментарну Репрезентацію:

Володимир Целевич,
урядуючий містоголова.

Вічевий рух.

Делятинщина: Посольські справоздавчі віча в Ямнім, Дорі та Делятині.

Літний сезон у надвірнянській Гуцульщині, звичайно далекий від політичного руху, оживили цього року наші посли, які випадково проводять у цій околиці свої вакації. Перше віче відбулося дня 29. липня в **Ямнім**, скликане посолкою Міленою Рудницькою, яка приїхала туди на відпустку. Несподівано прибули на це віче з сусідньої Дори голова УНДО і Укр. Клюбу д-р Дмитро Левицький і посол віцемарш. д-р В. Загайкевич. Віче відкрив кількома словами п. Довбияк, витаючи в імени місцевої Гуцульщини наших соймових представників. Проводив вічем місцевий ґазда п. Василь Кучик, а секретарював п. Т. Матейко з Городенки. Звіт з діяльности української парлям. репрезентації здавала в довшій промові посолка М. Рудницька, зупиняючись головно на зусиллях наших послів в обороні господарських і шкільних домагань нашого народу і змалювала умовини праці в польському соймі, підкреслюючи потребу піддержки послів усім громадянством. Пос. д-р В. Загайкевич у прегарній промові представив економічне становище народу і боротьбу, яку звели наші посли проти нових податкових законів. Вкінці забрав слово голова Клюбу д-р Д. Левицький і пояснив правно-державну декларацію „Українського Клюбу" і його тактику в соймі.

Друге віче відбулося 5-го серпня в **Дорі**. Попередила його довірочна нарада стокількадесяти осіб на тиждень раніше, в організаційних цілях, у присутности послів. На вічу промовляв бувший довголітній парох Дори о. посол Ганушевський, якого витали з запалом його давні парохіяне, що підчас виборів дали найкращий доказ його заслуженої праці, голосуючи збірно на листу Українського Нац. Дем. Обєднання. О. пос. Ганушевський здавав звіт з діяльности. Після нього говорила про шкільну справу та вагу свідомости серед жіноцтва посолка М. Рудницька. Сенаторка О. Кисілевська прирівнювала Гуцульщину до Швайцарії, на яку вказувала як на приклад, гідний до наслідування.

Дня 12-го серпня відбулося велике окружне віче в **Делятині**. Проводив о. Стефан Семчук; у президії засідали Микола Климюк, радн. Мирон і як секретар Дмитро Чорний. Про політичне положення нашого народу і напрямні нашої соймової політики говорив д-р Д. Левицький; про податкові закони і вагу організаційної праці знизу — д-р В. Загайкевич; про місцеві відносини і зловживання влади о. Ганушевський; зазивом до гуцульського жіноцтва закінчила віче пос. М. Рудницька.

Всі три віча під голим небом зібрали велику масу народу і пройшли при бадьорім настрою. Народ витав своїх заступників зі захопленням і в принятих резолюціях висловив їм повне довіря за їхню працю. У дальших резолюціях народ домагався санації місцевих відносин, головно пошанівку для прав української школи. Віча закінчились скрізь Національним Гимном і стрілецькими піснями.

Літник.

БРІДЩИНА.

Дня 8-го липня ц. р. відбулося велике повітове віче в **Бродах**. Присутніх було около 3.000 людей. Проводив вічем посол Вислоцький, реферували сенатор Горбачевський і сен. Кузьмин, та посли о. д-р Пелліх і Вислоцький. В дискусії забирало голос богато селян. Пробували говорити також два сельроби, один з правиці, а другий з лівиці, однак коли згадали про більшовицький рай, вічевики перервали їм окликами ганьба і не дали докінчити. Ухвалено повне довіря Українському Парляментарному Клюбові і напятновано всіх тих українських послів, які не вступили до одного Українського Клюбу. Віче в Бродах доказує, що Брідщина стала на чистім національнім ґрунті і що сельробам та кацапам нема що тут робити.

Дня 12-го серпня ц. р. відбулося велике народнє свято посвячення могили і дубового хреста в честь поляглих героїв за волю України в селі **Висоцькім**. У святі взяло участь до 1000 селян з Висоцька і доколичних сіл, чотирьох священиків і посол Вислоцький. Поліція, яка прибула в силі 3-ох поліцаїв і одного аґента з Бродів старалася не допустити до посвячення і розігнати зібраний нарід, опираючися на тім, що староство буцімто посвячення заборонило. Посол Вислоцький і священики запротестували з місця проти вмішування поліції до релігійних обрядів, а сильна постава народу відібрала поліціянтам охоту до дальшого переслідування свята. Після святочної панахиди, яку відправило 4-ох священиків місцева орхестра читальні „Просвіти" відіграла похоронні пісні, а з уст тисячної маси народу понеслося могуче „Вічная память" героям українського народу. Гарну запальну промову виголосив після цього о. Фенчинський, а відтак посол Вислоцький. З неодних очей покотилися тоді сльози на згадку героїв з 1918 і 1919 р. На закінчення свята відбувся почесний похід Луговиків з кількох доколичних сіл перед памятковим хрестом. — Пополудні того самого дня відбувся у Висоцьку фестин на будову „Народнього Дому" в Бродах, а вечером посольське справоздавче віче посла Вислоцького. На вічу ухвалено одноголосно резолюцію з довірям для УНДО і його послів. Слід згадати, що село Висоцько стає після виборів у ряди свідоміших сіл Брідщини і то завдяки кільком селянам, які завзято працюють над піднесенням свого села. На жаль, не видно поміж тими працівниками місцевого священика.

ЛЮБАЧІВЩИНА.

Дня 1-го липня ц. р. відбулося велике справоздавче віче в **Любачеві**, на яке прибули голова Українського Парляментарного Клюбу **д-р Дмитро Левицький**, сенаторка **Кисілевська** та посол **Кохан**. Віче під голим небом при великім здвизі народу відкрив голова місцевого Повітового Комітету д-р Ардан. Перший промовляв посол Володимир Кохан, який змалював положення українського народу взагалі, а під Польщею зокрема, виказавши екстермінаційну політику всіх наїздників супроти українців. Голова Українського Парляментарного Клюбу д-р Дмитро Левицький в своїй промові порушив всі найважніші завдання Української го Парляментарного Клюбу та здав звіт з його дотеперішньої діяльности. Сенаторка Кисілевська вказала на примінні на завдання українського жіноцтва в цій тяжкій хвилі боротьби українського народу на смерть і життя на кожному полі. Після вислухання рефератів, присутні одноголосно ухвалили повне довіря для діяльности УНДО і його послів і внесли до присутніх послів цілий ряд нажалень та інтерпеляцій, на які відповідав посол Кохан. Віче, яке перейшло в святочному, бадьорому настрою, покінчилося відспіванням національного гимну.

СОКАЛЬЩИНА.

Дня 5-го липня ц. р. відбулося посольське справоздавче віче в **Угринові**. Реферував посол **Володимир Кохан**. — Дня 12-го липня ц. р. відбулося велике справоздавче віче при участи около 2000 народу в **Сокалі**. Промовляли: **сенатор Михайло Галущинський**, сенаторка **Кисілевська** і посол **Володимир Кохан**.

Дня 14-го липня ц. р. відбулося посольське справоздавче віче в **Хорадрові**, а дня 15-го липня в **Себечові**. На обох вічах промовляв посол Володимир Кохан.

Дня 17-го липня ц. р. відбулося при великім здвизі народу з доколичних сіл посольське справоздавче віче в **Чесанові**. Віче отворив голова місцевої організації д-р Мудрецький, звіт з діяльности Українського Парляментарного Клюбу здав посол Володимир Кохан. Він обговорив також плян політичної організації повіту та вказав на обовязок кожного громадянина брати під цю пору участь в політичному житті народу. Внесено цілий ряд інтерпеляцій та запитів до посла. Після віча відбулося засідання місцевого Повітового Народнього Комітету УНДО, на якому принято і обговорено пляни політичної організації УНДО. Дальше відбув посол Кохан справоздавче віче дня 18-го липня ц. р. в **Олешицях** повіт Любачів, дня 19-го липня довірочну нараду в **Улицьку**, повіт Рава Руська, дня 22-го липня посольське справоздавче віче в **Опільську**, пов. Сокаль, дня 5-го серпня ц. р. велике справоздавче віче в **Потеличу** повіт Рава Руська. На усіх вічах присутні вічевики висловлювали одноголосно повне довіря до проводу партії УНДО і признання для діяльности і тактики Українського Парляментарного Клюбу.

По широкому світі.

Французька преса занепокоєна розвитком німецько-радянського летунства. Такі щоденники як „Журналь де Деба", „Еко де Парі" і „Матен", побоюються, що теперішний чисельний та якостевий стан німецько-радянської повітряної фльоти загрожує мирові Европи. Вони домагаються розбудови французького летунства, як противаги і забезпеки мира в Европі.

Радянська балтійська фльота добула на днях із моря англійську підводну лодку, затоплену в 1919 році радянськими контрторпедовими човнами. У нутрі лодки найшли 40 скелетів англійських моряків. Англія прохає звороту тлінних останків, щоби їх гідно поховати. Видобуту лодку відставили до Кронштату.

Прібіцевіч оголосив в пресі заяву, що неможливим є, щоби Білгород був надальше столицею Югославії, тому що по відомих подіях Білгород не може дати забезпеки хорватським послам і діячам.

Вбивця ген. Обреґона — Тораля підданий доглядові лікарів-психіятрів.

Останні вісти.

НА ДАЛЕКІМ СХОДІ НЕСПОКІЙНО.

Як передають з Шанхаю, японська влада в Мукдені арештувала манджурського диктатора Чанґ-Тсо-Ліна, сина Чанґ-Тсо-Ліна. Як причину арешту подають спроби Чанґ-Су-Ліна війти в порозуміння з китайським національним урядом.

ВИПРАВА ЧЕРВОНОЇ КАВАЛЄРІЇ НА КИТАЙ

Шанхайські англійські газети подають, що сильні відділи монгольської червоної кавалєрії під командою ген. Сулковського вперлися в провінцію Голюнг, перетявши під Гайляром східно-китайську залізницю. Для ліквідації цеї совітської акції вирушили з Тсі-Тсі-Кару значні манджурські відділи. В гірських околицях на південь від залізниці вже дійшло до чималих сутичок.

КРОВАВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ДАЛМАТІЇ.

В цілій Далматії відбуваються маніфестації проти ратифікації Неттунського трактату. В Себеніко і Спалятто та інших портових містах дійшло до кривавих сутичок між поліцією і демонстрантами. В Себеніко група демонструючих студентів напала в одній з ресторацій на італ. ген. консуля. Легко ранений в плече консуль врятувався автом. Инша група демонстрантів вламалася до будинку італійського консуляту, але була розпорошена жандармами і поліцією. Демонстранти обкидали камінням доми, де мешкають італійці.

ПОЛЬСЬКА НОТА ДО ЛИТОВСЬКОГО УРЯДУ.

Зміст польської ноти: польський уряд обстоює, щоб польсько-литовська конференція відбулася в Женеві перед сесією Ради Ліґи Націй. В разі би лит. уряд рішучо відкинув цю пропозицію, то польський уряд годиться на Кеніґсберґ, але застерігає, що на конференції прибуде не мін. Залеський, а його upовн. заступник Голувко.

НОВИНКИ

— **Наш співак О. Русяк у Чернівцях.** В Чернівцях гостював у цьому місяці відомий наш співак Орест Русяк. Він дав в Чернівцях два концерти, які зустрілися із загальним одушевленням. Про те, яке велике значіння мали для чернівецького українського громадянства згадані концерти, свідчать слідуючі слова з рецензії поміщеної на сторінках чернівецького „Рідного Краю": „Для нас українців, це були два сонячні, погідні дні серед непастанних бур, вихрів та неґоди нашого буденного життя". Чернівецькі українці з жалем прощали милого земляка, який відїхав до Кеніґсберґу, де виступає постійно в тамошній опері."

— **Пересилка українських книжок до Румунії.** Довідуємося, що українські книжки висилані до Румунії, мусять наперед перейти цензуру румунської амбасади у Варшаві, згідно румунського генерального консуляту у Львові, тому вказаним є слати усі книжки, адресовані до наших земляків на Буковині, через одну із згаданих установ або тільки на основі спеціяльно одержаного дозволу з Букарешту. Рівночасно подаємо до відома нашим землякам, в яких посіданні є румунські банкноти на 500 леїв, старої, бо ще з 1916 р. емісії, що останній речинець виміни тих банкнотів є назначений на день 1. січня 1929. Власники таких банкнотів обовязані звертатися безпосередньо до „Румунського Національного Банку" в Букарешті (**Administr. Centrala a Banca Nationale a Romanici din Bucaresti**). Дирекція згаданого банку звертатиме по відтягненні адміністраційних коштів — рівновартість банкнотів у валюті даної держави.

— **Під увагу українцям-буковинцям у Канаді, Америці та інших краях!** За українською буковинською пресою подаємо до відома наших буковинських земляків на еміґрації: „Після румунського закону тратять усі буковинці, які пробувають поза межами Румунії, своє горожанське право й приналежність до своєї громади як не зажадають від зверхности своєї громади **Primaria**) найдальше до кінця 1928. р. свого вписy до лісти горожанства. По цім речинці мусіли би буковинські еміґранти просити за натуралізацію, яку дістається аж по 10 роках від подання внеску за натуралізацію. Втрата права горожанства після румунських законів має й маєткові наслідки. Хто не є румунським горожанином, не може ніяким чином здобувати недвижимости (землю, хату і т. д.) по селах. Тому нехай кожний буковинський переселенець постарається, щоб громада вписала його в лісту горожанства. Кревні й знакомі нехай зараз загляныуть до лісти в громаді і, як хто з переселенців не вписаний, то нехай напишуть до кревних і знакомих на чужині про це."

— **Львівська хроніка.** Невідомі вломники обікрали помешкання прокуратора Соболевського при вул. Коперника 29. — Крім того жертвою вломників впали ще два мешкання: Гайнріха Цитрона при вул. Конопницької 4 і Анни Маркевичівної при вул. Здоровля 3.

— **Невистарчаючий лікарський догляд в польських школах.** Статистика переведена серед польської шкільної молоді виказала, що на загальне число 3,181.361 дітей в народних школах, лише 886.400 є під лікарською опікою. 75 відсотків є позбавлені всякого лікарського догляду.

— **Латинська азбука в Туреччині.** В домі Кемаля Паші мала на днях місце перша „лекція" латинської правописи, яку, як відомо, рішив ангорський парлямент увести на місце старого турецького письма. „Лекція" відбулася торжественно, при участи Кемаля Паші, всіх міністрів і турецького генерального штабу з родинами. „Лекцію" почав міністер освіти відчитанням латинського альфабету та відповідними поясненнями. Відтак Кемаль власноручно написав всі 23 букви азбуки на пропамятній карті, яка буде зложена в ангорському національному музеї. Латинська азбука обовязуватиме в Туреччині вже від жовтня ц. р.

— **Викриття амуніції.** В Тарновських горах викрила поліція великий склад амуніції. Ходять поголоски, що вбито згаданий склад стоїть у звязку з організованою на Шлеську німецькою військовою організацією.

— **Новий хмародер у Філядельфії.** Ще тому рік на Брод Ст. у Філядельфії був старий театр. А сьогодні там уже готовий 25-поверховий хмародер, в якім з кінцем минулого місяця відчинила банк „Файделиті Філядельфія Трест Компані". Будова коштувала $ 12,000.000 і тривала рік. На будову вжито самої сталі 15.000 тон і понад 4 мільони цегол, не числячи всіх інших матеріялів, як граніт, мармор, цемент і т. і. Архітекти і будівничі [illegible] [illegible] будову в тижнях скорше, ніж були обовязані. Тому банк заплатив [illegible]

перенісся вже тепер. Перенесено грошей і картісних паперів на білйон (міліярд) долярів. Підчас переносу з Честнат Ст. стеріг грошей кордон поліції. Головна саля банку довга на 119 стіп, широка на 55 стіп і висока на 47 стіп. Вона викладена мармором з Італії. Каса (волт), де зберігається все майно банку, має пять сталевих дверей, з яких кожні важать по 70.000 фунтів.

— 30 літ за напади на жінки. Судія Гаррі С. Мек Девитт в Філядельфії засудив Филипа Гокинса на 30 літ тюрми за напади на жінки. Гокинс походив з Нешвилл, в стейті Теннессі; підчас війни був у Франції, де потерпів від отруйних газів. Перед кількома місяцями приманджував він до Філядельфії, де придумав собі злочинне заняття. Ходив ранками і вечерами по домах, де були вивіски, що є кімнати до винайму, й увійшовши до середини, нападав на жінок і дівчат, намагаючись їх знасилувати. Довго він вихоплювався з рук поліції, аж врешті попався. Недавно зайшов до одного дому і хотів зачати свої плани з одною жінкою, не знаючи, що це жінка полісмена. Донька мерщій прикликала поліційну патрулю, яка зробила кінець злочинним нападам бандита. На суді появилося богато жінок, що їх Гокинс нападав і свідчили проти нього. Знав він сказати тільки на свою оборону те, що він „загазований" і не знає, що робить.

— З постійної хроніки. Біля села Трубчин в слупецькому повіті, знайшли в лісі труп 24-літнього селянина Лукомського, убитого невідомим злочинцем. — В Закопанім викликав велику паніку умово недужий учитель з Кракова, Фридрих Шведе. З важким трудом вдалося його відставити до шпиталю для умово недужих. — На рік тюрми засудили 53-літню Розалію Бідер на Польському Шлеську за те, що вона змушувала своїх 3 доньок заробляти проституцією.

— Катастрофи й нещастя. Над Байкалом горять від двох тижнів ліси. Ратівнича акція, при якій занятих є тисячі людей, покищо безуспішна. — Наслідком вибуху мітла в льокомотиві поспішного поїзду Білгород—Ніш, згинуло 2 залізн. інжінірів і машиніст. — В Харкові мала місце трамвайна катастрофа, при якій було 23 важко ранених. — В Кан, на французській рівієрі арештували 15-літнього хлопця, який через довгий час підпалював доми, тому, що вид пожежі справляв йому велику приємність.

— Виєснення. Від Дирекції „Нового Українського Театру" дістаємо таке виєснення: Свого часу була в „Ділі" згадка, що до Нового Українського Театру заангажована пані Айдарова. Злосливий друкарський чортик зробив з цього заангажовання пана Айдарова. З уваги на те заявляю, що пана Айдарова Дирекція „Нового Українського Театру" до свого ансамблю не ангажувала. Щож до пані Айдарової, то вона пробувши в „Н. У. Т." два і пів місяця наслідком недуги його опустила. — Крім того Дирекція подає до прилюдного відома, що з б. артистом „Нового Театру" п. Степовим вона нічого спільного не має. Т-во артистів цього театру виключило п. Степового зі свого середовища за те, що він допускався нечесних, понижаючих звання українського артиста вчинків, через що приносив сором цілій театральній трупі. — З правдиною пошаною **Панас Карабіневич**, директор „Нового Українського Театру".

Кіна.

„Апольо": „Дитя цирку".
„Байка": „Дівчина з китайської дільниці" і „Печера Смерти".
„Лев": „Дама у спальнім вагоні".
„Палас": „Тільки для одної жінки".
„Фатаморгана": „Пат і Паташон як посильщики".

Всі українські діти до української школи! — Хто минає рідну школу і посилає дитину до чужої школи, той ворог своєї дитини й української нації!

Дописи.

ЗБАРАЖЧИНА (Справоздавче віче в Клебанівці). Користаючи з короткого побуту в Збаражчині (на святі 12. липня п. р. в селі Лисичинцях, про що вже в „Ділі" писалося), відвідав о. прелат Кунинський с. Клебанівку. Про приїзд о. посла довідалися клебанівчане в останній хвилині, тому манифестаційне привитання о. Кунинського було доказом щирого та повного довіря виборців до свого посла. Приїзд до Клебанівки відбувся дійсно тріюмфально і вельми святочно. Зворушений о. посол подякував коротко за приняття, а особливо дякував бандерії та закінчив гріман „Слава". Опісля в салі „Народнього Дому", наповненій битком, здав о. посол у двогодиннім звідомленню звіт з діяльности Української Парляментарної Репрезентації. Іменем села Клебанівки одякував о. декан Копистенський о. послові за труд та за відвідини і національним гимном закінчилося це велике віче.

ВІДОЗВИ Й КОМУНІКАТИ.

З Т-ва Прихильників Освіти.

Комунікат.

Товариство Прихильників Освіти у Львові, якого завданнєм є нести матеріяльну та моральну допомогу студентам високих шкіл, звертається до всего Українського Громадянства, а в першу чергу до Студенства, яке в істнуванні цього Товариства є найбільше заінтересоване, з закликом негайно заснувати Комітети для переведення збіркової акції в грошах і натураліях у вересні п. р. „Місяці Українського Студента". Заснування Комітетів належить зголосити негайно до Товариства Прихильників Освіти у Львові. Речинці збірки в поодиноких повітах будуть оголошені по одержанні дозволів від воєвідських урядів окремими комунікатами в пресі. (Дозвіл від тернопільського воєвідства вже п данні у пресі). Тоді розсилатиме канцелярія Товариства всі потрібні формулярі для збірки. Близчі інформації уділяє канцелярія Товариства Прихильників Освіти у Львові, вул. Супінського ч. 21. Для устних інформацій канцелярія відчинена кожного дня крім неділь і свят від год. 11—12.

За Виділ Товариства:

Володимир Децикевич
голова.
Омелян Пражньовський
секретар.

Нові книжки й журнали.

Іларіон Грабович: **Марта Борецька.** Історичне оповідання зі вступом і примітками Миколи Матіїва Мельника. Четверте видання. Накладом Української Книгарні й Антикварні у Львові, вул. Рутовського ч. 22.

Слово про Ігорів Похід. Вступ, переклад і пояснення Петра Олександра Кострубп. Львів 19 8. Накладом Української Книгарні й Антикварні у Львові, вул. Рутовського ч. 22.

Іван Левицький-Нечуй. **Запорожці.** Бібліотека літературних перлин ч. 1. Спілкове видання у Львові.

Пантелеймон Куліш: **Орися.** Бібліотека літературних перлин ч. 2. Спілкове видання у Львові.

Життя й революція. Місячник. Книжка VIII. за серпень 1928 р. Державне Видавництво України. Зміст: М. Терещенко: Візія. Я. Качура: Чад. В. Сосюра: Ліг на верби огонь янтаря... Ю. Смолич: Мова навчання. Л. Гребінка: З циклю „Перебої серця". М. Галич: Весною. М. Булатович: Балада. І. Вишневий: На передмісті. Ш. Андерсон: Усі враз. Г. Ібсен: Поезії. Б. Якубський: Творчий шлях поета. О. Бургардт: Генрик Ібсен. Д. Бузько: Шляхи розвитку кіно-сценарної справи на Україні. М. Гладкий: Популяризація наукового знання. Нотатки. Бібліографія. Нові українські письменники за 1927 р.

Вікна. Література — мистецтво — критика. Рік I. ч. 6.

Le Cri des peuples. Première année — N-o 11. Paris.

Вестник Крестьянской России. Издание Центрального Комитета „Крестьянской России — Трудовой Крестьянской Партии". Н-р 1. Июнь, Прага 1928.

Walka Klas. Organ Komunistycznej Partji Zachodniej Ukrainy. Lwów, styczeń-marzec. Vz. 1—3. Rok I.

Informator Pocztowo-Kolejowy. Warszawski Instytut Wydawniczy „Polonia".

Morze. Organ Ligi Morskiej i Rzecznej. Nr. 8. Warszawa, sierpień 1928 r.

ОПОВІСТКИ.

„Вертеп Наших Днів" — Галактіона Чіпки і Ле-ле!

Долина,	вівторок	21/8
Болехів,	середа	22/8
Трускавець,	четвер	23/8 274 2—3

Новий Український Театр під дир. Панаса Карабіневича.

Рожнятів	20. VIII.	Маруся Богуславка.
Калуш	21. VIII	Циганка Аза.
	22. VIII	Маруся Богуславка.
	23. VIII	Казка старого млина
Войнилів	24. VIII.	Циганка Аза.
	25. VIII.	Вій.
	26. VIII.	Сирітка Ася.
	27. VIII.	Маруся Богуславка.

1—?

Вписи до середньої заводово-промислової школи (дівочої), відбуваються в заряді С. С. Василіянок у Львові, вул. Длугоша ч. 17. Початок науки дня 5. вересня 1928 р. 264 2—3

На „Рідну Школу" зложили ВП. Карло Яцковський стар. коміс. Контролі Скарбу в Дембіци 25 зол. замість присутности на весіллі п. Евгенії Яцковської з п. Василем Костюком, богословом в Рожнітові, Михайло Федорович майстер ковальський 1 ам. дол. і взиває до зложення тоїж квоти Антона Кухарського з Хирова і Йосифа Лесика з Турки та інших майстрів. — Жертводавцям скл дає щиру подяку Головна Управа. 282 1—1

Позір Чортківщина! Дня 3. вересня п. р. відбудуться в „Народнім Домі" о годині 12-ій в пол. Звичайні Загальні Збори Кружка „Рідної Школи" УПТ. в Чорткові. Порядок дня поданий в розісланих обіжниках. — Кружок „Рідна Школа" У. П. Т. в Чорткові. 286 1—1

Приватна гімназія „Рідної Школи" з правом прилюдности в Чорткові. Вступні іспити до приготовної і до I. кляси відбудуться дня 31. серпня, до кляс від II—VI. відбудуться дня 30. серпня. — Управа.

Кружок „Рідної Школи" в Чорткові пошукує молодого, меткого чоловіка, що буде їздити з кіном Кружка. — Голоситись в Управі української гімназії. Неприняті без відповіди. — Старшина. 287 1—3